№ 125. w Czwartek dnia 2. Czerwca 1853.

GAZETA W. XIĘSTWA POZNAŃSKIEGO.

Drukiem i nakładem Drukarni Nadwornéj W. Deckera i Spółki w Poznaniu. — Redaktor odpowiedzialny: N. Kamieński w Poznaniu.

Telegraficzne wiadomości.

Bruksela, d. 31. Maja. — Wczora doniósł minister spraw zewnętrznych izbom, iż wkrótce książe Brabantu pojmie za małżonkę arcyksiężniczkę Marią Henrietę Annę.

Paryż, d. 29. Maja. — Monitor donosi, że według nadeszłych sprawozdań z Konstantynopola z dnia 20. Maja, posłowie Francyi i Anglii, minister pruski i austryacki pełnomocnik wspólnie pracowali nad sprowadzeniem ugody pomiędzy księciem Menżykowem a portą, ale na próżno, gdyż książe nieodstąpił od żądanéj gwarancyi wolności greckiego kościoła. Według Patrie była flota frankuzka na dniu 21. b. m. pod Salaminą, a angielska na dniu 24. w Malcie.

Berlin, d. 1. Czerwca. — W dzisiajszym Staatsanzeigerze czytamy najwyższe rozporządzenie z dnia 9go Maja, nadające prawa fiskalne drodze zwirowéj, która ma być prowadzoną z Margonina w powiecie chodzieskim, obwodzie bydgoskim, na Samocin aż do tamy nadnoteckiéj lewego brzegu. Powiat chodzieski buduje tę drogę, powiat także ten będzie pobierał z niéj drogowe, mając sobie nadane wszystkie prawa fiskalne.

— Według Biura koresp. układy z członkami dyrekcyi kolei żelaznéj górnoszląskiéj, względem budowy kolei żelaznéj z Poznania do Wrocławia niedoprowadziły do żadnego skutku.

— Według hamburgskiéj Börsenhalle będą dla ułatwienia wypłat na targach wełnianych w Wrocławiu, Poznaniu, Landsbergu doręczane przekazy bankowe, za których okazaniem, banki będą wypłacały za małém wynagrodzeniem $\frac{1}{10}$ proc. pieniądze za sprzedaną wełnę.

(*Kor. Cz.*) Berlin, d. 25. Maja. — Z powodu zaślubin księżniczki pruskiéj Anny, córki księcia Karola brata królewskiego, z księciem Fryderykiem Wilhelmem heskim, gotują się w Berlinie nowe uroczystości, na które zjeżdża się wiele książęcych gości z państw sąsiednich. Książę i księżna pruscy przybyli już zawczoraj z Wejmaru do Potsdamu. Naj. Pan i książęta pruscy towarzyszący mu w podróży do Wiednia powrócili wczoraj do Berlina. Ślub odbędzie się jutro w Charlottenburgu o 8éj godzinie wieczorem. Tegoż dnia o 6téj wieczorem przyjęcie gratulacyjne w tutejszym królewskim zamku. Trzeciego dnia wielki obiad galowy o godzinie 3ciéj a o 6½ festynowe przedstawienie w domu opery, na które bilety wszystkie przez dwór zajęte. Uroczystości zakończą się wielkim balem i kolacyą d 30 na zamku. Nowożeńcy zabawią po ślubie czas niejaki w Berlinie. W teatrach prywatnych i niektórych lokalach publicznych zapowiedziano także na jutro stósowne do dnia przedstawienia i zabawy. W teatrze königsstädtskim przedstawienie będzie bezpłatne, na które udać się może każdy porządnie ubrany, rozumie się, o ile miejsce wystarczy. Weselne uroczystości u dworu odbywają się z pewną stale przepisaną etykietą i ceremonialnością, pomiędzy któremi naj osobliwszym jest taniec z pochodniami, na którego czele postępują zwykle ministrowie i rzeczywiści tajni radzcy stanu. Tą razą skomponował do niego muzykę królewski generalny kapelmejster Mayerbeer. Po skończonym tańcu, stósownie do panującego zwyczaju, naczelna ochmistrzyni dworu rozcina w drobne kawałki wstążkę, którą rozbierają na pamiątkę przytomni goście. Po tych uroczystościach dwór mieszkający dotąd w Charlottenburgu przenosi się na mieszkanie do »Sanssouci«, najulubieńszego miejsca pobytu teraźniejszego króla, który bezustannie je upiększa i czyni je czarującym rajem dla berlińczyków, zwiedzających je tłumnie w każdą niedzielę i święto. Obecnie »Thiergarten« jest rojowiskiem ludzi. Tam najwięcéj lokalów publicznych, różnego rodzaju zabaw i muzyki. Lokal i ogród Krolla, gdzie w tym tygodniu jest wystawa bydła, płodów ziemskich i narzędzi gospodarskich, nie mogą pomieścić ciekawych mieszkańców stolicy, dla których bydło rogate, barany, owce, świnie, kozły i kozy, różnego rodzaju ziarno i produkta surowe są nieznaną osobliwością. Osobliwością istotnie jest rzadkiéj piękności bydło rogate, mianowicie woły, między któremi są takie, co ogromem swoim prawie słoniom dorównywają. Pomiędzy baranami widzieć można egzemplarze, za które po tysiąc talarów za sztukę ofiarowano. Konie angielskiéj, meklemburskiéj, pruskiej rasy, powozowe, pociągowe, wierzchowe, odznaczają się rzadkim doborem. Ogier jeden ma wysokości 5 stóp 10 cali. Dzisiaj kończy się wystawa wylosowaniem zakupionych przez dyrekcyą koni, bydła i różnych innych przedmiotów. Los, który zarazem służył za bilet wnijścia, kosztował 4 złp. Przedano ich około 20,000. Łatwy sposób pokrycia kosztów wystawy, ułatwienia wnijścia i zainteresowania publiczności nadzieją wygranéj. Dzisiaj także król i książęta zwiedzili wystawę.

W braku wiadomości politycznych krajowych, dzienniki trudnią się kwestyami polityki zagranicznéj, starając się ile możności podnosić, a przynajmniéj utrzymywać znaczenie Prus pomiędzy państwami pierwszego rzędu, czyli to mowa o Chinach, czyli o Turcyi, czy o Sardynii, Szwajcaryi i Belgii, czy nareszcie o Niemczech, w których oczywiście Austrya rej wodzi, chociaż Prusy uważają się za pierwsze i główne niemieckie państwo. Podróż króla Belgów do Berlina i Wiednia, odnowienie ścisłych stosunków przyjaźni pomiędzy monarchami Prus i Austryi, z natury położenia swego w Niemczech rywalizującymi pomiędzy sobą, pogłoski o możebności przymierza pomiędzy Anglią i Austryą, przymierza, którego Prusy oddawna dla siebie pragną, ale w obawie narażenia się to sprzymierzeńcom swym to Francyi, zawrzeć osobno nie mają odwagi, przez co schodzą niejako do znaczenia trabantów w systemie polityki świata, przymuszone ruszać się według obcego ruchu, nie mogąc nawet, chociażby tego pragnęły, stać na uboczu, wszystko to nastręcza dziennikom wiele sposobności do zastanawiania się nad stanowiskiem Prus w przypadku wstrząśnienia pokoju powszechnego. W tym punkcie dwóch dzienników nie masz tu w zgodzie. Jedyna Nationalzeitung przemawia ciągle za samoistnem, niemieckiem stanowiskiem, oraz za przymierzem z Anglią, chociażby się takowe innym państwom nie podobało. W przekonaniu innych dzienników najbezpieczniejszem a zarazem najchlubniejszem stanowiskiem dla Prus jest ścisłe trzymanie się, chociażby też tylko w roli satellita, polityki Rosyi i Austryi, w razie zaś poróżnienia się tych dwóch państw, według jednych trzymanie się Rosyi, według drugich Austryi. Trudnoby było powiedzieć, na którą się stronę opinia powszechna w Prusiech, lubiąca przedewszystkiem domową spokojność, wygodę i korzyść bez zbytecznych kosztów, w téj chwili przeważa. Poza sferą dzienników można bowiem powiedzieć, że zajęcie polityczne jest prawie bez żadnego wyrazu i znaczenia. Gdyby je koniecznie oznaczyć przyszło, toby mu można dać wyraz oczekiwania. W takiem usposobieniu kraj wszystko z sobą zrobić pozwoli, i na wszystko się zgodzi, co rząd przedsięweźmie, czy to w polityce wewnętrznéj czy zewnętrznéj. Był czas, kiedy na usposobienie umysłów w kraju warto było z pilnością zważać. Dziś nie wchodzi ono w rachubę chyba w kwestyach religijnych, a w tych i rząd na nie zważa. Kwestye religijne będą też podobno najważniejszym przedmiotem do rozbierania w przyszłych moich korespondencyach. Walka sejmowa przeniosła się teraz na prowincye, do dzienników, do zgromadzeń duchowych, do misyi ewangelickich i katolickich. Rząd czuje niepodobieństwo walkę tę powsztrzymać, i musi, łagodząc sprzeczności, oczekiwać, równie jak kraj, jéj końca.

Komisya ustawodawcza izby wyższéj w Hannowerze przyjęła propozycye rządu tyczące się zmiany reprezentacyi większych właścicieli ziemskich. Tym sposobem liczba właścicieli uprawnionych do wyboru wynosiłaby zaledwie 5tą część dotychczasowych wyborców.

Poseł prezydyalny związku niemieckiego wyjechał w interesach familijnych do Freiburga w Bryzgowii. Dzienniki przypisują podróży téj inne jeszcze cele, a mianowicie porozumienie się z arcybiskupem freiburgskim z powodu bliskiego ponownego zjazdu biskupów niższego Renu w sprawie sporu z władzami politycznemi o którym wielokrotnie donosiliśmy.

Izba wyższa w Stuttgardzie przyjęła uchwalone przez izbę niższą modyfikacye projektu do prawa przywracającego karę śmierci i karę chłosty, byle całości prawa nie narażać na szwank.

Królestwo polskie.

Warszawa, 25. Maja. — Zaledwie syn księcia namiestnika wrócił tu z Dubna, a już otrzymał rozkaz wyjechania do Rossyi, jak mówią z poleceniami do armii czynnéj. Podobnie wrócił lekarz jeneralnego sztabu Czeterkin z Dineburga i znów wyjechał z Warszawy do Brześcia litewskiego. O przybyciu do nas cesarza nic niesłychać, tem więcéj dochodzą nas posłuchy, o poruszaniu się czynnéj armii na lewem skrzydle w Bessarabii. Przed kilku dniami upowszechniła się tu pogłoska, że armia czynna rossyjska wkroczyła do księstw naddunajskich Z początku wierzono jéj, ale oficerowie rossyjscy upewniali, że to fałsz. Sądzili przecie, że nie chodzi o obsadzenie księstw naddunajskich, ale o kampanią. Osoby otaczające księcia namiestnika twierdzą, że do wojny nieprzyjdzie teraz, chociaż książe Menżyków popakowawszy swoje rzeczy wyjechał z Konstynopola. Rozumowania ich są proste. Alarmowanie

poddanych tureckich wystarcza, już oni próbki tego zdali, a cóż dopiero pokazałoby się, gdyby chrześcianie w Turczech ujrzeli ogromne siły spieszące przeciw ich sułtanowi. Rzeczy przeto w Turczech same się układają i stać się łatwo może, że chrześcijanom pozostawią stare Bizanciom, i dopiero o wpływy na nich pokłócą się na dobre narody. Ale do tego daleko, dziś chodzi o złamanie potęgi muzułmańskiéj, która przestała teraz mamić, bo nie zasadza się na narodzie, ale na obozie wojennym, złożonym z 1,200,000 głów muzułmańskich. Gdyby jednak nad wszelkie oczekiwanie miała wojna wybuchnąć z Turcyą, natenczas siły w Polsce mają wielkie znaczenie. Z Warszawy potrzeba patrzeć na Europę i na sprzymierzeńców. Kolonie zaś wojskowe w Rossyi sposobią się do obrony. Siły tam tak są rozłożone: 1) Charkow: korpus rezerwowy kawaleryi, złożony z 2 dywizyi kirasyerów i ułanów z 48 czynnemi a 16 rezerwowemi szwadronami; 6. lekka dywizya kawaleryi (kawalerya 6. korpusu piechoty w Moskwie, teraz na stopie wojennéj stojącego), tudzież 32 czynnych i 12 rezerwowych szwadronów. Do tego dodać należy artylerią 1. korpusu rezerwowéj kawaleryi i konną artyleleryą 6 korpusu piechoty. W ogóle więc 80 szwadronów i 48 dział, oprócz rezerw, batalionów roboczych i t. d. 2) Cherzon: 2. korpus rezerwowéj kawaleryi, 80 szwadronów i 48 dział konnéj artyleryi. 3) Kijów i Podole: korpus skombinowany z kawaleryi i konnéj artyleryi 4 i 5. korpusu piechoty, na stopie wojennéj, 64 czynnych szwadronów i 4 baterie wraz z rezerwami, razem 224 szwadronów, 128 konnych dział wraz z rezerwami. W tych koloniach znajduje się 5000 kolonistów.

Francya.

Paryż, 28. Maja. — Monitor ogłasza dziś dekret, mianujący komisyą, do przejrzenia rachunków listy cywilnéj. Komisya ta corok zdawać będzie sprawę względem listy cywilnéj i tę doręczać ministrowi domu.

Patrie a następnie i Monitor starają się wykazać różnicę, jaka zachodzi pomiędzy protektoratem francuskim nad katolikami wschodnimi i protektoratem, jakiego teraz żąda Rosya. Kapitulacye zawarowane traktatem pokoju w roku 1802 nadają królom Francyi tylko opiekę nad świętościami, które się znajdują w posiadaniu księży Franków wyznania łacińskiego. Wiadomo atoli każdemu, że pod mianem Franków, tylko Franków rozumieją na wschodzie. Urzędowy protektorat Francyi nie dotyczył mieszkańców tureckich, a jeżeli czasem był zastósowany do poddanych tureckich a katolików, to był tylko przypadek odrębny, zwyczajem i okolicznościami wywołany, a nie z prawa układowego wypływający. Najdawniejsze instrukcye dawane posłom francuskim w Konstantynopolu nie pozwalały spuszczać téj różnicy z oka. Mogli oni wprawdzie wstawiać się do sułtana za katolikami, których liczba w Turczech bardzo jest szczupła i prawna protekcya rościągała się tylko do kilkuset świeckich i zakonnych księży, powiększéj części Włochów i Hiszpanów, których głowa naczelna w Rzymie rezyduje. Dziś jeszcze jest to samo położenie. Rosya natomiast żąda rzeczy przeciwnych, żąda opieki nad kościołem greckim, to jest, opieki nad 12 milionami poddanych sułtańskich administrowanych przez jednego patriarchę, którego stolicą Konstantynopol, a którego równie jak jego podwładne duchowieństwo, oprócz władzy religijnéj, ma jeszcze bardzo rozległe atrybucye cywilne. Z tego powodu ani według zasady, ani według faktu nie można tych dwóch protektoratów porównywać, których początek, cel i ważność tak się od siebie różni.

— Proces wytoczony przeciw korespondentom dziennikarskim dziś ukończył się potwierdzeniem pierwszego wyroku. Obrona głównie na dwa punkta biła, starała się dowieść, że oskarżeni nietworzyli towarzystwa tajemnego, i że na poczcie podchwycone listy do Coetlogona i t. d. niemogą służyć za dowody. Co z tego powodu Hebert i i Dufaure powiedzieli, było dobre i silne, ale Beryer przeszedł ich energią, powiedział: pragnę *lettres de cachet*. Wówczas przynajmniéj sądy niemieszały się do spraw podobnych. Teraz niemamy bastylii, ale mamy Kajennę lub Lambessę. Powtarzam więc, że wolę *lettres de cachet*. System teraźniejszego prawodawstwa, jest najniemoralniejszym ze wszystkich. Przestępstwo należenia do towarzystwa tajnego, karzą teraz dziesięciu laty deportacyi do Kajenny lub Lambessy i wy panowie, którzy byście się nie odważyli podobnéj wyrzec kary, macie wyrokiem ułatwić rządowi jéj wykonanie. Strzeżcie się, pracować na rzecz despotyzmu! Można śpiewać pochwalne hymny, można się przechwalać jako wybawca ojczyzny, ale nigdy nieocala się ojczyzny, gdy się gwałci jéj instytucye, jeżeli się praw jéj nie szanuje. Jeszcze przypominamy sobie samowolę pierwszego cesarza, na której wspomnienie dreszcz nas przejmuje. Bądźcie siebie godnymi. W czasach, w których żyjemy, zwracamy się do was z prośbą i błaganiem, jeszcze sami trzymacie się, sami jeszcze nam pozostajecie, brońcie nas przed powrotem rządu, który przeklinaliśmy przy oklaskach całéj Francyi.

— Giełda znów dzisiaj była niespokojna z powodu wschodniéj sprawy. Oprócz wiadomości z Anglii, inne do nas nienadeszły. Niespokojność pomnaża się w skutek ostrzeżenia rządowego, jakie doszło do dzienników, aby ostrożnie zamieszczały wiadomości nadchodzące ze wschodu. W ten sposób umysł staje się przystępniejszym pogłoskom wszelkiego rodzaju.

— Na posiedzeniu dzisiajszem ciała prawodawczego ogłoszono zamknięcie posiedzeń na rok 1853. Wprzód przyjęto jeszcze niektóre prawa, jak względem przywrócenia kary śmierci na pewne zbrodnie polityczne i prawo względem zakazu noszenia broni na wyspie Korsyce. Deputowany Lacave podał się do dymissyi, a niektórym deputowanym udzielono pozwolenie do wydrukowania mów swoich mianych na posiedzeniach ciała prawodawczego.

Paryż, 21. Maja. — *(Kor. Cz.)* Sprawa protektoratu Rossyi nad Grekami tureckimi i ultimatum ks. Menżykowa, trzymają giełdę paryską w wielkiéj niepewności. Jak zwykle, giełda ulega różnym pogłoskom, eskomptowanym przez kilkanaście lub kilkadziesiąt centymów renty lub przez kilka franków akcyi dróg żelaznych. Wczoraj głoszono, że flota angielska wyruszyła z Malty, i że kilka pułków piechoty francuskiéj, wsadzone świeżo na okręta z przeznaczeniem do Algieryi, miały być na wschód posłane! Nawet wypłynienie floty francuskiéj z pod Salaminy było wzięte za krok wojenny. Za przykładem Morning Post, Debaty żartują z Timesa, iż w kwestyi wschodniéj widział tylko sprawę grobów świętych. Journal de Francfort, dziennik zostający pod wpływem gabinetu petersburgskiego, stara się wystawiać sprawę protektoratu jako rzecz słuszną i nienaruszającą wcale bezpieczeństwa Turcyi. Redaktorowie dzienników rządowych zdają się w prywatnych rozmowach uznawać słuszność żądań Rossyi. Czy nie są oni echem przekonania rządu francuskiego? Czy p. de Lacour ocaliwszy pozory, niezgodzi się w gruncie na ultimatum ks. Menżykowa? Są to kwestye, które trudno dziś rozstrzygnąć i które niechciałoby się rozstrzygnąć na szkodę polityki zachodniéj, ze szkodą nadto reputacyi pana Drouin de Lhuys i sławy Napoleona III.

Montalembert mówił w izbie z okazyi prawa budżetowego. Chciał on być umiarkowanym i oględnym, ale jak się mu to często trafia, upoiwszy się swemi słowami, stał się gwałtownym. Uderzył on na całą politykę cesarską, a szczególniéj na konfiskatę majątku orleańskiego. Izba przerywała mu często rzęsistym szmerem; p. Billault prezes izby, zawezwał go także parę razy do porządku. Montalembert obrócił się też przeciw p. Billault i wyrzucił mu, że był dawniéj adwokatem księcia d'Aumale, a dziś jest obrońcą konfiskaty majątku orleańskiego. Baroche odpowiedział Montalembertowi ze zwykłem umiarkowaniem. Inaczéj postąpił gwałtowny zawsze Granier de Cassagnac. Mówca ten, wyrzuciwszy Montalembertowi, iż uderza na rząd którego bronił i któremu zwycięstwo ułatwił, przyrównał go do tego kapitana okrętu, który zaskoczony przez burzę wzdycha do portu, a który potem z burzy i z portu żartuje. Montalembert zapłonął się na wspomnienie wyrzuconéj mu bojaźliwości. Izba przyjęła prawo budżetowe 230 głosami. Opozycya dała tylko kilka głosów przeciwnych. Kilku deputowanych od głosowania się wstrzymało. Tak więc izba dała potwierdzenie konfiskacie majątku orleańskiego.

W tych dniach odbyły się nowe aresztowania legitymistów. Pokazuje się, że legitymiści utworzyli spisek pod nazwiskiem legionu dobréj sprawy. Legioniści odbierali patenta na pułkowników, poruczników, kapitanów, majorów i t. d. Oficerowie byli w komplecie, ale żołnierzy nie było, a jak słusznie ktoś powiedział, że legitymizm francuzki jest tylko sztabem a nie armią! Rząd wziął pod szczególny dozór kluby legitymistowskie przy ulicy Duphot i Quai Voltaire, aresztowanych zaś posłał do więzienia Mazas, więzienia nowo zbudowanego, położonego na świeżem powietrzu i w pobliżu cmentarza Père Lachaise, w którem więźnie swobodnie mogą dumać nad marnościami świata, dopóki się niedostaną do Kajenny. Największą goryczą dla legitymistów jest, że aresztowani zamiast naturalnego i winnego współczucia, otrzymują publiczne i jawne szyderstwo, ale taki koniec spotyka zawsze każde niedołężne postępowanie polityczne.

Sprawa korespondentów legitymistowskich wytoczy się w apelacyi dnia 25. t. m. Ciż sami co dawniéj adwokaci będą bronić obwinionych. Rząd francuski zaczyna znowu dozierać i niepokoić korespondentów dzienników zagranicznych.

Czytaliście artykuł Debatów, ogłoszony z powodu obrony broszury »du Principe de l'Autorité«. Debaty przynajmniéj nie maczały ręki w intrydze jak legitymiści i koło Montalemberta, i broniły statecznie strony legalności i rozsądnéj wolności. To też ich artykuł zrobił większe wrażenie niż krzyki dzienników legitymistowskich i rozciągłe mowy Montalemberta. Postępowanie dzienników rządowych, które uderzają na liberalizm, na system parlamentarny i przeszłe rządy, a którym żaden dziennik opozycyjny odpowiedzieć niemoże bez wystawienia się na ostrzeżenie, spowodowało Debaty do zapytania się autora broszury »du Principe de l'Autorité«, aby im powiedział o czem pisać mogą.

Zjazd monarchów w Wiedniu pokazuje aż nadto rządowi francuskiemu, iż Belgia została wziętą pod protekcyą całéj Europy, niewyłączając Anglii, i że myśl zabrania jéj stała się utopią. Rojaliści radzi są z tego usamotnienia w jakiem się znajduje cesarstwo, w nadziei, iż się prędzéj zużyje.

Dzisiajszy Monitor zawiera obszerny artykuł o długach gmin francuskich i postanowieniu rządu umorzenia ich za pomocą banków kredytu ruchomego i nieruchomego. Artykuły wstępne Monitora, są zwykle pisane przez samego cesarza.

Austrya.

Wiedeń, 25. Maja. — Dowiadujemy się pisze Kor. Austr., że stopa procentowa asygnacyi cząstkowych na salinach gmundzkich wypłacalnych za 4 miesiące, na mocy rozporządzenia ministerstwa skarbu z d. 8. b. m. zniżoną zostaje od 1. Czerwca z 5 na $4\frac{1}{2}$ %. Ponieważ procent na asygnacye hipoteczne z góry zapłacony został; zniżenie to w porównaniu z obligacyami długu państwa nie wypłacalnemi w oznaczonym terminie, jak dziś one procent przynoszoną jest zupełnie odpowiednie. Asygnacye cząstkowe hipoteczne tę zarazem będą miały korzyść, iż mogą być umarzane, co dotąd miejsca nie miało. Zresztą papiery te pod wszystkiemi innemi względami pozostają niezmienione (ostatnia Gazeta wiedeńska podaje rozporządzenie ministeryum skarbu zniżające stopę procentową).

— W dniu 17. i 20. b. m. spalono za dwa miliony procentowych biletów skarbowych, jeden milion assygnatów węgierskich i za 400,000 złr. papierowéj zdawkowéj monety.

— Sąd wojenny wiedeński skazał na d. 22. b. m. za zbrodnię zdrady głównéj w stopniu zbliżonego usiłowania Antonię Marton córkę właściciela dóbr, na 5 lat twierdzy i Elizę Farkas żonę geometry, na 3 lata więzienia kryminalnego.

— Poseł austryacki w Petersburgu jenerał hr. Aleksander Mensdorff-Pouilly otrzymał trzechmiesięczny urlop.

— Cop. Ztgs.-Cor. donosi, że dwa pułki nowe jazdy uformowane będą t. j. pułk dragonów i pułk ułanów, zatem liczba pierwszych dojdzie 8, drugich 12.

— Dzienniki węgierskie donoszą z komitatu Krasowskiego załudnio-

nego prawie wyłącznie przez Rumunów, iż objawia się tam niezwykły ruch religijny, a po gminach disunickich lud tłumnie przechodzi na unię. I tak we wsi Vermes liczącéj 1400 dusz, przeszło na raz 1200 na rzymsko katolickie wyznanie.

— Wkrótce otwartą będzie linia telegraficzna z Zadry do Kotaru; łączyć ona będzie z sobą Sebenico, Trawę, Spalato, Terre di Norino, Dubrownik, Ragusavecchia i Castelnuovo.

— Najdaléj do 15. Lipca otwartą będzie koléj żelazna z Pesztu do Keczkemetu, dalsza linia do Szegedina przed zimą dopiero wykończoną być może.

Galicya.

Gazeta Lwowska podaje w kronice swojéj następne wiadomości: Za morderstwo tracono tu we Lwowie wczoraj dwóch zbrodniarzy, chłopów rodem z Podhajczyk, Franciszka Stachowskiego i Łukasza Andruneńka także Woźnym zwanego. Uwiedzeni łakomstwem zadusili na noclegu żyda z Glinian i ciało zagrzebali u siebie w stajni. Wyśledzono ich po rzeczach, które sobie przywłaszczyli, a po zeznaniu winy zapadł wyrok śmierci potwierdzony przez najwyższe instancye.

W Osobnicy w Jasielskiem temi czasy kilku łotrów dopuściło się napadu rozbójniczego. W nocy z 5. na 6. Maja uderzyli na dom Szymona Chudzika mieszkającego nieco na ustroniu ode wsi, zabrali mu krowę trzyletnią, cudzą jałówkę na zimowli u niego, a samego Chudzika, pastwiąc się zbili i trzy żebra mu zgruchotali, że wątpią by kiedy przyszedł do siebie. Sprawców właściwych jeszcze nie odszukano, ale jednego z mocno podejrzanych zbrodniarzy, niejakiego Sebastyana z przydomkiem T. przytrzymano.

Tego samego dnia co w Bajkowcach spadły chmury ulewne i w Czernielownie, Skupkach, Borkach wielkich, Smykowcach i w Dyczkowie także w obw. tarnopolskim, i wielkie szkody wyrządziły. Nazajutrz poznachodzono na polach i łąkach kilkaset sztuk zalanych owiec, świń, cieląt, źrebiąt i mnóstwo drobiu; powódź poznosiła młyny i mosty na rzekach Ikwie i Hnicznie, przerwała groble na stawach, połecki młyn cały wyniosła i oparła aż o most w Smykowcach, nowo kosztowne szluzy dyczkowskie zniszczyła zupełnie, a z ogrodów którędy szła, ani śladu nie zostawiła. Okropniejsza to, że powódź ta rozciągać zdaje się szeroko; bo tego samego dnia spadły i w Czortowcu w kołomyjskim obw. około 4téj godziny z południa tak gwałtowne deszcze, że za wsią powstał wyraźnie potop na polach; około 300 sztuk owiec zatonęło i pięcioro chłopiąt 8 do 15 letnich zalało, w saméj wsi niosła wodę na półpięta łokcia, i tylko spieszny ratunek zachował ludzi od toni. Włościanom powynosiło budynki, stajnie, pasieki, zboża, bydło, a pański młyn zniszczyło ze szczętem.

Turcya.

Konstantynopol, 16. Maja. — Odjazd księcia Menżykowa, o którym w całém mieście mówiono, ograniczył się jedynie na tymczasową podróż jego do Bujukdere nad Bosforem, niedaleko ujścia do morza Czarnego, gdzie się pałac letni poselstwa rosyjskiego znajduje. Kazał wielkiemu wezyr. powiedzieć, że odpowiedzi odebranéj panu swojemu dla porty tak przychylnie usposobionemu zanieść nieśmie, i radzie ministrów cztery dni jeszcze do namysłu daje. Na to otrzymał Menżykow odpowiedź, że się nie jest dzieckiem, że wszystko dojrzale rozważono i po czterech dniach też odpowiedź inna daną być niemoże. Potem ze strony posła rosyiskiego nastąpiło zapytanie powtórne, czy sułtan też o wszystkiem jest zawiadomiony i na to się zgadza. Na to także potwierdzająco odpowiedziano, albowiem przecież na radzie ministrów sułtana jednogłośnie odpowiedź daną uchwalono. Jednakże dla zbytku odbędzie się w piątek w domu wiejskim wielkiego wezyra jeszcze jedna rada ministeryalna, na którą księcia zapraszają Ministrowie zgromadzili się na posiedzenie. Nareszcie pokazał się parowiec rosyjski, i książe Menżykow wysiadł. Ale zamiast na radę ministrów pojechać, udał się wprost do sułtana — które to prawo zaraz na wstępie misyi swojéj tutaj sobie wyrobił. Tak więc ukaraną została uległość, jaką przy pojawieniu się księcia w postępowaniu Fuada, jako ministra spraw zagranicznych okazano, na wielkim wezyrze samym, — nowy dowód, że uległością w przypadkach podobnych nic się niezyska. Wielki wezyr oburzony na obrazę osobiście mu wyrządzoną, złożył natychmiast potem niszan w ręce sułtana. Sułtan miał tyle słabości, że go przyjął i Mustafa baszę wielkim wezyrem mianował, o którym tyle tylko można powiedzieć, że jest bogatym. Nadzieja jedyna polega teraz na Reszydzie baszy, który znów do gabinetu przyjęty został, tymczasowo jako minister spraw zagranicznych. Zapewne teraz już Reszyd basza jest prawą ręką i jedyną podporą sułtana. Słyszeliśmy Turka jednego wyrażającego się nader cierpko i dobitnie o stanie rzeczy. Powiedział on: żadne mocarstwo europejskie wojny teraz rozpocząć niemoże, ale czekać musi, aż sama się nadarzy. Dzisiaj mniemał tenże sam Turek, książe Menżykow wydaje się mu w stosunkach jego do porty, jak targ uliczny z żydem. Ileż to kosztuje? — 40 piastrów. — To okropnie drogo. Dam ci 15 piastrów! — Nie, prawdziwie! nic na tem niezarobię; mnie samego kosztuje 35 piastrów. Nu, kiedy za to śpuścić niechcesz, odchodzę! — Na, kochany panie, daj 30 piastrów. — Nie 15 piastrów! — Daj pan 25, istotnie tracę; daj 20. — Nie, ani denara więcéj! — Jesteś pan nieugięty, bierz więc. — Co się tyczy wysłania wojsk, potwierdza się wiadomość o pionierach tutajszych, którzy do Silistryi idą dla naprawienia fortyfikacyi należących do téj warowni. Twierdzę tę, jakoteż Warnę i Szumlę, jako punkta najważniejsze przeciw nieprzyjacielowi z północy Turcyi wysoko sobie cenią, i znaczne już pieniądze na ich utrzymanie w stanie obronnym wyłożyli.

Gazeta Augsburgska zamieszcza z Konstantynopola z 12. Maja korespondencyą treści następującéj. Postępowanie Rosyi naprzeciw państwu tureckiemu, mianowicie sposób, w jakim książe Menżykow występuje, miał, jak tu sobie powiadają, w czasach najnowszych politykę zagraniczną właśnie tak bardzo zdumieć i trwogi tak wielkiéj nabawić, gdyż wszystko dowodzi o bytności ostatecznego, nieodwołalnie powziętego i na wszelkie wypadki obliczonego planu, we względzie wkrótce nastąpić mającego rozwiązania państwa osmańskiego. Utrzymuje się tu mniemanie, że Rosya ma zamiar z obszaru krajów Turcyi europejskiéj wkrótce dwa państwa lennicze utworzyć: jedno słowiańskie, któreby od ujść Dunaju aż do morza Adryatyckiego sięgało, oprócz Bośnii, Czarnogóry i Bulgaryi, także Serbią, Wołoszczyznę i Multany w sobie mieściło, i greckie, dla którego już jądrem jest królestwo Hellady, ale któreby Nowe Byzancyum za stolicę otrzymało. Jeżeli dodamy: że Anglii ten projekt podwójny już jest wiadomy, i że ona zrzekła się wszelkiéj opozycyi, pod warunkiem iż jéj Egipt pozostatwionym będzie, jest to widocznie konjunkturami niemającemi żadnéj innéj wartości, jak że oznaczają usposobienie, jakie tu, w skutek brania się lorda Stratforda wszelkim oczekiwaniom wbrew przeciwnego, panuje.

Kronika miejscowa.

Poznań, d. 1. Czerwca. — Odbieramy wiadomość z Zbąszynia, że tam na dniu 28. p. m. z rana o godzinie 2½ zgorzała wieś sąsiedzka Stefanowo, któréj dziedzicem jest hr. Portalis, a major Walter dzierzawcą. Przed 14 dniami, kiedy wypróżniano stodołę, znaleziono stlone płaty, i tym podobne palne materyały. Nie ulegało powątpiewaniu, że chciano budynek ów spalić. Z tego powodu zarządził p. Walter odbywanie straży co wieczór. Tegoż dnia, aż do godz. 2. sam został na straży. O tym czasie wybuchnął ogień w owczarni. Owczarnia i z nią stykające się budynki, stajnie i stodoły stanęły w ogniu, a ponieważ w ostatnich było dość słomy, przeto nie było sposobu ocalenia. Szkody wielkie poniesiono tak w budynkach jako też w inwentarzach. Z ostatnich spaliło się 400 owiec, 50 gęsi. Widoczną jest rzeczą, że ogień podłożono, władza śledzi sprawcę.

Września, d. 38. Maja. — Na dniu 23. b. m. z rana około 1. godz. spaliły się stajnie w Kokorzynie pod Strzałkowem. Dotąd nie wykryto przyczyn ognia. — W tych dniachpogryzł pies wściekły dwoje dzieci borowego Szymańskiego w Krzeszowie pod Miłosławiem, jedno 14. drugie 16letnie, tudzież dziewkę. Dzieci i dziewkę oddano lekarzowi dr. Stamm w Miłosławiu do leczenia. Uważano, że o tym czasie po wielu miejscach pokazały się psy wściekłe i dla tego w Strzałkowie i okolicy powystrzelano psy wszystkie.

Cyrk olympijski.

Pan Renz chcąc doświadczyć sił żeńskich swojego towarzystwa, oddał damom kierunek na wczorajszéj (d. 31. Maja) reprezentacyi. Raz pani Tourniaire, drugi raz panna Mathilde, trzeci raz panna Adlina zastępowały koniuszych w ubiorach czarnych z kapeluszami męskiemi, które im były do twarzy. Panie i panny pokazały, że nie tylko umieją dobrze sprawiać się na koniach, ale jeszcze ster prowadzić nad całą reprezentacyą. O dawniéj widzianych przedstawieniach nie wspominamy, z nowszych podziwialiśmy karusel damski. Szczególniéj pani Tourniaire i panna Mathilde odznaczyły się chwytaniem pierścienia dzidą i szpadą, nadziewaniem głów tatarskich, strzelaniem do nich z pistoletów, tak że każda głowa ugodzona spadała na arenę, a nakoniec rzucaniem dzid do tarczy w pędzie największym i tu panna Mathilde pokazała się najzręczniejszą, bo w rozchukanym pędzie na koniu utkwiła w samym środku tarczy dzidę swoją. Nie masz przeto dnia w którymby pan Rentz nieprzedstawił nam jakiéj nowości. Jedno tylko życzenie dołączamy, aby zbytecznie niepozwalał wysilać się swéj pięknéj, miléj i zgrabniuteńkiéj córeczce Kasiuli, która zachwyca patrzących. Wczoraj po trzykroć wywołano ją i obsypano grzmiącemi oklaski.

Wystawa kwiatów w Willanowie.

Ogrodownictwo, w ostatnich czasach mianowicie, znacznie się rozwinęło i u nas i wszędzie; rzekłbyś że zamiłowanie w kwiatach i cała Flory dziedzina, opuszczając południowe strefy, gdzie natura, niby kochająca matka, sama się ich pielęgnowaniem zajmuje, przeniosły się w nasze zimniejsze krainy — a tu już sztuka, zastępując ciepłe słońca promienie, wzniosła także swoje, nowe państwo kwiatów, rywalizujące i barw świetnością i cudną wonią. Belgija, Hollandya, Francya, chmurna nareszcie Anglia stały się teraz rozległemi ogrodami, gdzie najrzadsze kwiaty i krzewiny zbiegają się jakby na wspólne wiece, zdziwione takim napływem siostrzyc ze wszystkich stron świata. Jakże piękny za prawdę przedstawiają widok te wielkie zbiorowiska najpowabniejszych utworów natury; jakże małym czuje się człowiek, w obec takiéj rozmaitości istot, pociągających pięknością, wabnych kształtem, zadziwiających budową, a doskonałych w swoim składzie i ustroju! Lecz jeżeli rozpatrywanie się w tych wielkich fenomenach, w tych prześlicznych dziełach przyrody, staje się dla nas niewyczerpaném źródłem szlachetnych i wzniosłych myśli, zwracając nas ku Wszechmocnemu ich Twórcy, z drugiéj strony, ileż czystéj rozkoszy i przyjemności nastręcza nam pielęgnowanie tych dzieł bożych, tych cudnych kwiatów, któremi natura przemawia do nas, uśmiecha się i płacze. Dla tego to popęd ku ogrodnictwu, a raczéj ku chodowli kwiatów jest dziś powszechny, tak dalece, że ją podniósł do rzędu sztuki, spoiwszy z najpiękniejszą nauk przyrodzonych gałęzią. Państwo Flory zostało już przez nas podbite.

I myśmy nie pozostali ostatni na tém polu, a lubo daleko nam jeszcze do doścignięcia przodowników, robimy wszelkie wysilenia aby o ile sił podążać za nimi. Warszawa szczególniéj odznacza się pod tym względem, jak nas przekonywają coroczne a z każdém latem świetniejsze wystawy kwiatów, do których pp. Hauser, Hanusz, Bardetowie, Czepiński i inni tutejsi ogrodnicy przyczyniają się wielce, składając publiczne świadectwo poczynionych przez siebie zdobyczy w ciągu roku w uprawie drzew owocowych i chodowli kwiatów.

Właściciel Willanowa, posiada piękne oranżerye i cieplarnie, z wielkim nakładem i zachodem utrzymywane, a corocznie urządzaną wystawą bogactw i osobliwości swoich szklarni dzieli się z publicznością cudnym ich widokiem, wolnego dozwalając wstępu. Tego roku z wystawą tą połączono cel dobroczynny — a łaskawe opiekunki towarzystwa dobroczynności: hr. Pusłowska onegdaj, panie Majewska Wincentowa i Min-

ter wczoraj, a dziś księżna Zenejda Lubomirska i hrabina Hermancya Uruska, asystowały przy téj wystawie — przyjmując ofiary za wnijście.

Puściliśmy się do Willanowa i my. Niech nam wolno będzie powiedzieć słówko o saméj drodze, to jest o części nowo wybitéj kosztem właścicieli Willanowa, od szosy do pałacu. Z wielkiém najprzód uwielbieniem postrzegliśmy, zaraz na zjeździe z szosy, że nowa ta droga wysadzoną jest drzewami owocowemi. — Lecz posuwając się daléj tą nową drogą bitą, wjeżdża się w długie dwa rzędy pozbawionych koron pni wierzbowych, spruchniałych po większéj części a smutne w ogóle sprawiających na jadącym wrażenie. Prawda, że te pnie kiedyś, dość rychło nawet nowemi zazielenią się pędami, lecz nie odejmie to nigdy téj części pięknéj drogi i jakiegoś cienia żałobnego, który mimowolnie wdziera się do duszy a monotonią męczy. Widzieliśmy na kowieńskim trakcie, od Szczuczyna, bardzo pięknie wzrosłe i mające piękną zielenią długiego liścia, wesołego wejrzenia krzewy Witwy (Salix viminalis), które są zdaniem naszém, najpiękniejszą dróg ozdobą, a najlepiéj utrzymują burty naddrożne i cienia nieskąpo użyczają. W każdym zaś razie lepsze od zwyczajnéj kruchéj wierzby, *(Salix fragilis)* któréj pnie nagie tu sterczą. Witwy na Powiślu pełno; liść jéj srebrzysty, długi, wzrost szybki. Tę więc drogę łatwoby przyozdobić mogły.

Stajemy nareszcie w Willanowie a przybytek Flory otwiera nam swe podwoje i przedstawia zachwycający widok tęczowych barw, świeżych a świetnych kolorów, grających na przeróżnych odmian zieleni krzewów kryjących się tu przed ciosami srogiéj zimy. Mróz tu nie dojdzie, wieczna wiosna bez przerwy panuje. Urok zupełny, jakbyś nagle przeniesionym został na jaki brzeg szczęśliwy, wezwany do nowego życia skinieniem rozkochanéj czarodziejki, podającéj ci cudowny napój co wnet przemieni twą ziemską naturę. Przyjmuj ten napój zwodniczy, wciągaj w spragnione piersi te wonne oddechy, nasycaj się tém bogactwem kwiatowém aby oko twoje zobaczyło całość ponętną, świetne przystrojenie, a niedopatrzyło tego, coby plamić mogło wiośnianą jéj sukienkę i piękności jéj ujęło blasku. Lecz nim wejdziesz między te zielony klomby, rzuć grosz dla biednych, bo słuszna byś przy każdéj rozkoszy o ubogim wspomniał bracie. Damy opiekunki towarzystwa dobroczynności przyjmują tu ofiary.

Cała główna oranżerya przedzieloną została w długości swojéj szeroką ulicą, na któréj biją trzy fontanny, skrajne mniejsze a środkowy wielki wodotrysk. Lewa od wnijścia ściana, tworząc piękny szpaler, zieleni się wysokiemi drzewami wawrzynu (Laurus nobilis) pomarańcz, cytryn, Rhamnus alaternus, między temi drzewo oliwne, na którém ptaszyna jakaś gniazdko usłała. Akacye kwitnące i różne krzewiny zapełniają luki. Nemophila insignis niebieską wstążeczką od spodu zieleń tę obrębia. Daléj ciągnie się pas Silene pendula i Myosotis alpestris (Niezapominajka alpejska). Na ciemnem tle zieleni szerokim deseniem czerwienią się Azalee w siedmiu odmianach: daléj składają się w pyszną wyspę w pełnym rozkwicie Rododendrony (Rhododendron arboreum) w dwóch odmianach, pod któremi pięknie japońskie kamelije powbinemi błyskają kielichy: jedna szczególniéj pełnokwiatowa bladoróżowa, i druga w paski wązniutkie różowe, długo każdego zatrzymają. Świetny ten dywan dopełniają ogromne piwonije drzewne Peonia Moutan. Pyszna róża centofolia, ogromnym kielichem i cudną pociąga wonią. Rąbek dolny zmienia się, Sedum snuje się żółtym smugiem, daléj znów Myosotis a kończy go Nemophila discoidalis, ciemnego koloru, lecz nie efektowego tu wejrzenia.

Koło środkowego a gustownie urządzonego wodotrysku, obwiedzionego niezapominajką alpejską i różnemi gatunkami paproci egzotycznych, roztacza się pięknym półkręgiem gaj iglasty, z smętnych Cyprysów i Tui, na których ciemnéj i ponuréj ścianie pięknie odbija Epacris miniata, i kilka dość rzadkich wrzosów (Erica) kwitnących, i Thil.ndsia.

Po drugiéj stronie samopas stanęła rzadkiéj piękności Araucaria excelsa, któréj gałązki w prawidłowe rozszerzają się gwiazdy, a igliwie majową błyszczy zielonością. Araucaria Cunninghamii zwraca znawców uwagę; tuż Aralea trifoliata i crassifolia, Criptomeria japonica i parę gatunków Podocarpus, zamykają ten gaik z drugiéj strony, z wielkim efektem ustawiony.

Na lewo od wnijścia, za lasem pomarańcz i różnych wysokich krzewów, spotykamy czworokątną piramidę, któréj wierzchołek stanowi kwitnące drzewo pomarańczowe, a spodni rąbek lewkonije białe i Limnathus Douglassii. Szerokie ściany i piramidy wypełniają gwieździste Popielniki (Cyneraria) niebieskie, fioletowe i różnych odmian do tych kolorów zbliżonych. Ozdobą zaś tu główną jest Schisanthus pinnatus — Banksia attenuata; pomiędzy gwoździkami (Dianthus cariophillus), od miana żółta w prążki różowe do rzadszych należy; podobnież i brzoskwinie pełnokwiatowe, blado różowe — co wszystko razem w piękną splata się całość.

Kamelie pąsowe i różowe, pełno kwiatowe, kwieciem swojem pysznie zdobią dolną część szpaleru; kląb lewkonii podwójnych przyciąga miłym zapachem; rozścielają się one pod bardzo wspaniałem drzewem kamelii pąsowéj, otoczone z jednéj strony wrzosami. — Po drugiéj stronie cyprysowego gaju, przy mniejszym wodotrysku, klomb ogromnych i wonnych tulipanów żółtych w czerwone smugi, pełno kwiatowych — i pojedynczych różnéj barwy, pod kamelią różową i białą nader piękną. Daléj spotykamy drugą piramidę Calceolariów, przeróżnie nakrapianych; naliczyliśmy ich sześć czy siedm odmian, lecz daleko piękniejsze w ogrodach Van Hutta się znajdują. Bratki, Cyclamen alpinum, anemony, ranunkuły, jaskry, biegną rozliczną koleją u stóp téj piramidy.

W samym kącie nareszcie, śród różnych krzewów, drzew liściastych i iglastych, rozesłano duży klomb z przepięknych hyacyntów pel no kwiatowych, tacetów żółtych i białych — opasanych auryklami. Olbrzymi myrt wyciąga swe drobne listki po nad te wonną hyacyntów gromadę.

Wracając, zatrzymaliśmy się jeszcze przed figurą ogrodnika zginającego w łuk dwa drzewka — pod którą szerokim pasem rozległy się kwitnące różowo kaktusy (Alatus). Nad nim różowa kamelia, a obok Calla aethopica. — Zapomnieliśmy powiedzieć, że w dużym szpalerze stoją figury bardzo szczęśliwie pomieszczone i przyczyniają się nie pomału do podniesienia ogólnego efektu.

Po za obrębem oranżeryi widzieliśmy, między wystawionemi już na powietrze plantami, pigwę japońską (Cidonia japonica) pysznem pąsowem obrzuconą kwieciem; trzy odmiany żółte Azelea pontica. W kameliarni zaś Indigofera purpurea kwitnącą, z któréj siostrzyc wyrabiają ową przednią farbę indigo. — Piękne palmy daktylowe i wiele plant zwrotnikowych znajduje się tu w innych szklarniach.

Najbardziéj jednak ciągnął nas do cieplarni ów sławny Nepentes distillatoria, który w wiszące na końcach swych liści dzbanuszki zbiera rosę, i sokami swemi zaprawioną szczelnie na noc zamyka, a gdy mu południowego słońca dojmują skwary, czerpie orzeźwiający z nich zasiłek. Srodze się zawiedliśmy w nadziei, bo Nepentes, (o którym szerzéj rozpiszemy się przy innéj sposobności), schorzały tu i znędzniały, przysiadł się w doniczce i ledwie znaki życia daje. Wracając tedy do miasta, dla zaspokojenia rozbudzonéj ciekawości wstąpiliśmy do cieplarni botanicznego ogrodu. Tam zastaliśmy trzy piękne i duże egzemplarze Nepentesa; najdawniéj sprowadzony N. destillatoria, rozrósł się i ma kilka dzbanuszków, a wszystkie funkcye życia swego prawidłowo odbywa; drugi gatunek, N. levis, także pięknie się trzyma — lecz najpiękniejszy i największe dzbanuszki mający N. Rafflesiana, sprowadzony z Belgii od Verschaffelta, prawdziwie nas zachwycił. Ponieważ dzbanuszki jeszcze się nie zamknęły, kosztowaliśmy zebranéj w nim wody, która ma smak cierpki i niemiły lecz przezroczysta jest jak łza. Wychodowanie téj podzwrotnikowéj rośliny, któréj narowy i potrzeby mało są znane, świadczy o staraniu i wiadomościach kierującego botanicznym ogrodem.

W ogóle biorąc, teraźniejsza wystawa kwiatów w Willanowie mniéj ciekawa pod względem plant rzadkich i szczególnéj ich hodowli, zachwycała oko gustownem rozstawieniem i całém urządzeniem. Drogocenne drzewiaste planty, krzewy i rośliny, że tak się wyrazimy, dekoracyjne, główną w niéj stanowią treść. Nie ma wątpliwości, że dostojni tych cieplarni i oranżeryj właściciele, nie szczędzą kosztów i zabiegów na zaopatrzenie ich we wszystko, co przedniejszego być może w pierwszych europejskich szklarniach; niechby tylko kierujący tą częścią umiał stósownie używać szczodrze wyznaczanych mu na to funduszów, a niebawem Willanowskie szklarnie iśćby mogły o lepszą z sławniejszemi angielskich landlordów, a nawet i belgijczyków.

Teraz, na zakończenie i odetchnienie, przejdźmy się po pysznym parku, otaczającym ten prześliczny pałac, dziś całkiem odnowiony. Jakże dziś odmiennie on wygląda; dawniéj, pod brzemieniem lat co go przygniatały, nie widać było kształtnych form jego, lekkich strzał, ornamentów, złoczystych ozdób, fresków i mozaik, ani téj lekkości czarodziejskiéj, któréj zda się zdobyć już całkiem nie umieją dzisiejsi budowniczowie, — wszystko to niknęło pod czarną lub szarą powłoką zgrzybiałości. Dziś młody i świeży, jak w pierwszéj chwili swojego powstania, przedstawia się w całéj pierwiastkowéj świetności, nowym przyodziany blaskiem. I park także w nowe przybiera się ozdoby; widać tu wszędzie artystyczną rękę, na wszystkie strony biegającą po tym rozległym ogrodzie, wycinającą nowe klomby, gaiki, murawy i ścieżki. Wodociągi, maszyną parową o sile 10 podobno koni napełniane, prowadzą wodę do dziesięciu wodotrysków, po różnych stronach pałacu urządzonych w parku. Jedna sadzawka, murowana i ciosem wyłożona, znajduje się między cieplarnami; na niéj to wzniesiony być ma treibhaus na pomieszczenie tyle sławionéj lilii olbrzymiéj Victoria Regia. (Gaz. warsz.)

Rozmaite wiadomości.

W jednéj z gazet Berlinskich znajdowało się takie uwiadomienie: »Niżéj podpisany ma na składzie proszek, który wsypany do wody, zarybia ją w przeciągu trzech tygodni dojrzałemi pstrągami. Ilość takowego proszku wystarczającą na jednę wodę, przedaje po frydrychsdorze, z obowiązaniem się zwrócenia natychmiast frydrychsdora temu, komuby po upływie trzech tygodni nie okazała się pomieniona własność proszku.« (Podpisano: F. G. Hoffmann, Königstrasse Nr. 17.) — Dzierżawca S.... z pod Berlina, który kupiwszy ten proszek, nieomieszkał go sprawdzać u siebie na wsi, po upływie kilku niedziel napisał o zwrot frydrychsdora do pana Hoffmann, od którego taki list otrzymał: »Odsyłając frydrychsdora, mocno przepraszam pana, iż się poważyłem użyć go w mojém doświadczeniu. Zrobiłem bowiem zakład z moim przyjacielem, który uporcie twierdził, że się nikt nie znajdzie, ktoby uwierzył we własności proszku. Ja utrzymywałem przeciwnie, jakoż nie zawiodłem się, bo pan jesteś w mojéj księdze już ośmdziesiątym z tych, którym powracałem frydrychsdory.« (Podpisano F. G. Hoffmann.)

— Jak dalece wiernemi są wszystkie ryciny umieszczane w illustrowanych czasopismach najlepszym tego dowodem jeden z ostatnich drzeworytów »z natury robionych« w paryskim dzienniku L'Illustration; przedstawia on rzeź chrześcian w Brussie, w któréj Turcy zamordowali jak wiadomo 15 chrześcian. Rycina ta pod jednym tylko względem nie zgadza się z prawdą, tj., iż rzeź ta o któréj doniesiono telegrafem, była czystą bajeczką, jaką południowi Słowianie nie jedną już o Turkach w świat puścili.

— Z włókien niektórych drzew wyrabiać można papier, nie wiele kruchszy od papieru z gałganów. W Szląsku pruskim założono teraz pod Warmbrunn papiernię, w któréj wyrabiają papier z drzewa zwyczajnéj sosny leśnéj, i na papierze tym drukowano już pierwsze dzieło na próbę. Wynalazek ten wpłynie na spadek cen papieru, które w ostatnich kilku latach niezmiernie w górę poskoczyły.

— O. Pierling, którego jeneral jezuitów Rothaan zastępcą w czasie swojéj choroby naznaczył, i który zapewne następcą jego będzie, jest synem bankiera petersburgskiego pochodzącego z Bawaryi; matka jego jest z Lombardyi. Jan Jakób Pierling, wychowany był w Strasburgu, a następnie pobierał edukacyę w Salzburgu i wraz z starszym bratem swoim wstąpił do zakonu jezuitów na Białorusi. Do roku 1848 Pierling był prowincyałem zakonu w Austryi.

(Dodatek.)

— Dnia 20. b. m. odbyła się w Musichall w Edynburgu wielka uczta na cześć pani Stowe, pod przewodnictwem lorda povosta miejskiego. Około 1500 osób obojéj płci znajdowało się na niéj; składka pensowa pod nazwą »Oncle Tom Penny« na cel agitacyi abolicyjnéj w Ameryce przyniosła 1000 sztuk złota, które sławnéj autorce ofiarowano na pięknie wyrabianéj tacy srebrnéj. Damy edynburgskie, których darem była taca, prosiły panią Stowe, aby ją zatrzymała pamiątkę. Dzienniki edynburgskie donoszą, że portret umieszczony zwykle przy edycyach Wuja Tomasza jest tylko karykaturą pani Stowe.

Przybyli do Poznania dnia 1. Czerwca.

BAZAR: Hr. Grabowski z Łukowa; hr. Mycielski z Chociszewic; hr. Mielżyński z Chobienie; hr Mielżyński z Pawłowic; Niegolewski z Włościejewek; Żychliński z Brzostowni; Koczorowski z Witosławia; Mielęck z Sciborza; Mierzyński z Bytynia; Węgierski z Rudek; Koczorowski z Witosławia.

HOTEL RZYMSKI BUSCHA: Hr. Kwilecka z Kobylnik; Busse z Mechlina.

HOTEL BAWARSKI: Wojski i Fesca z Berlina; Lyzbowski z Chelmna; Kowalewski z Sosnowa; Moszczeński z Workowa; Hepke z Bydgoszczy; Jäckel z Wronek.

POD CZARNYM ORŁEM: Raczyński z Nochowa; Zakrzewski z Dobczyna.

HOTEL DREZDENSKI: Kurnatowski z Pożarowa; Moraczewski z Ciszewa; Zielonacki z Goniczek; hr. Kwilecka z Zedlicza.

HOTEL RZYMSKI: Jaroszewski z Goslawic

HOTEL PARYSKI: Ulatowski z Malachowa; Moszczeński z Wydzierzawic.

POD WIELKIM DĘBEM: Drzeński z Bożejewa.

HOTEL BERLINSKI: Sulerzycki z Wronek; Kajewicz z Psarskiego; Naganowski z Gostyma; Ziemski z Rożnowa.

W mieszkaniu prywatném: Skarzyńska z Warszawy, ul. Młyńska Nr. 18; Marquart z Magdeburga; Waszkiewicz z Grodziska; Cynko z Wąsowa; Słominski z Nochowa, ul. S. Marcinska Nr. 14.

Repertoir teatralny.

W Czwartek dnia 2. Czerwca 1853. na otworzenie teatru letniego po raz pierwszy:

Trzydziesty Listopad,

komedya w jednym akcie przez Feldmana; poczém nastąpi po raz pierwszy:

Świetne zakłopotanie,

komedya w jednym akcie przez Denuncke. Na zakończenie po raz pierwszy:

On niezazdrosny,

komedya w jednym akcie.

O zaręczeniu się naszém donosimy niniejszém familii i przyjaciołom naszym.

Środa, dnia 29. Maja 1853.

Prakseda Brodzka,
M. Wiktor Trawiński,
Mistrz mularski.

SPRZEDAZ KONIECZNA.
Król Sąd powiatowy w Kościanie.
Wydział I.

Dnia 18. Lutego 1853. r.

Od majętności szlacheckiéj Sepienka części drugiéj w powiecie tutejszym położonéj, składającéj się z trzech części wsi Sepienka i połowy wsi Łagiewnik, któréj tytuł dziedzictwa na imie czworo braci Antoniego, Franciszka, Ignacego i Walentego Płonczyńskich, co do Antoniego i Walentego Płonczyńskich na następcy ich prawnych zaintabulowanym jest, i która wedle taxy mogącéj być przejrzanéj wraz z wykazem hypotecznym w Registraturze naszéj, na 39,027 Tal. 10 Sgr. 7 Fen oszacowana jest, części Ignacego i Walentego braci Płonczyńskich, ostatnia teraz na imie Józefa Tomasza Płonczyńskiego uregulowana, sprzedane być mają

dnia 10. Października 1853.

przed południem o 11. godzinie w miejscu zwykłém posiedzeń sądowych.

Wszyscy niewiadomi pretendenci realni wzywają się, ażeby się pod uniknieniem prekluzyi zgłosili najpóźniéj w terminie oznaczonym.

Niewiadomi z pobytu współ-właściciele:
1) Julianna owdowiała Derfer,
2) Ur. Paweł Łukasz Antoni Płonczyński,
3) Teofila Rozalia zamężna Maciejewska,
4) Urszula Magdalena Kąsinowska,
5) Barbara Kąsionowska,
6) Teofil Kąsionowski,

resp niewiadomi sukcessorowie lub posiedziciele następni wzmiankowanych pod 1., 2. i 3, jako też:
7) niewiadomi sukcessorowie lub być mogący następni posiedziciele Ur. Gąsiorowskiego w Reczu,

jako też i następni z pobytu niewiadomi kredytorowie:
1) niewiadomi sukcessorowie kupca Moses Meyer Bredig,
2) Anna z Płonczyńskich, owdowiała Skórzewska,
3) Tekla z Płonczyńskich, zamężna Kczewska i mąż jéj,
4) niewiadomi sukcessorowie zegarmistrza Hirsch Abraham Silberstein,
5) Emilia Chłapowska z Rożnowskich i mąż jéj,
6) nauczyciel prywatny Teodor Suppinger,
7) dzierzawca Franciszek Mirkoswki,
8) niewiadomi sukcessorowie Magdaleny owdowiałéj Płonczyńskiéj z Biegańskich,

niniejszém na termin publicznie się zapozywają.

Osoba zarządzająca domem, życzy sobie zająć miejsce od Sgo Jana r. b. Bliższéj wiadomości można zasięgnąć u Panny **K. Szymańskiéj** przy ulicy Nowéj Nr. 4.

Osoba żonata, w najlepszéj sile wieku, która od lat przeszło 20 gospodarstwem praktycznie i samodzielnie zarządzała, posiadająca równie język polski jak niemiecki, życzy być umieszczoną jako Administrator od Św. Jana r. bież. w Prusach lub w Polsce. Bliższą wiadomość udzieli oberzysta **Suder w Löbau** w zachodnich Prusach.

OBWIESZCZENIE.

Moją trzodę owiec z dobrze poprawnéj rasy i zdrową, w ilości maciorek i skopów 160 sztuk i 50 jagniąt, mam zamiar z wolnéj ręki w czasie około Sgo Jana r. b. tu **w Szremie** sprzedać.

Wojciech Bilski, właściciel folwarku.

Sprzedaż owiec.

Z powodu zmiany jest w Dominium Krzesinach pod Poznaniem stado owiec całkiém lub częściowo do sprzedania. Takowe składa się z kilkuset zdrowych i do chowu zdatnych

dwustrzyżnych (polskich owiec),

dwu i trzyletnich maciór z jagniętami i bez nich, i takichże skopów, które są wolne od wszelkiéj dziedzicznéj choroby. Wełna latowa z tychże owiec sprzedaną została w zeszłéj jesieni po 15 Sgr., a wełna zimowa teraz po 20 Sgr. z sztuki.

Tamże są także jeszcze do sprzedania kilkaset szefli zdrowych i smacznych kartofli.

Oberza pod liczbą 154 ulicy Butelskiéj położona, jest z wolnéj ręki z meblami lub bez nich, pod bardzo korzystnemi warunkami do sprzedania.

O warunkach sprzedaży dowiedzieć się można u właścicielki tamże zamieszkałéj.

Na nadchodzący wełniany targ, urządziłem wagę miejską w hotelu pod Dębem.

Środa, dnia 30. Maja 1853.

J. Jewasiński.

REWALENTA ARABICA

mąka zdrowia

PP. Barry Du Barry & Comp. w Londynie.

Środek do przywracania zdrowia i siły dla chorych każdego wieku i dzieci słabowitych, służy zarazem do śniadania i kolacyi jako przyjemne pożywienie.

Tejże **prawdziwéj Rewalenty Arabskiéj** jedyne tylko dostać można w Królestwie polskiém u Pana St. Chmurzynskiego w Miechowie, pp. Franc. Przybylskiego, Leona Możdżeńskiego w Kielcach. Leona Wolckiego w Radomiu. Karola Belczykiewicza w Lublinie. Fr. Dutreppi et Comp. w Sandomirzu. Jana Ferensowicz w Częstochowie. Jana Tschinkel, H. Hurtig w Kaliszu. Jana Wiźnikiewicza w Piotrkowie. Dobrżańskiego w Płocku. PP. Drewes et Comp. w Suwałkach. Schonfelda w Łowiczu. Henryka Kremkiego, Leona Stalińskiego, St. Rozmanith, Sob. Szostkiewicza w Warszawie.

Ceny Revalenty Arabskiéj:

1	Puszka zawierająca	1 funt ang.	Zlp.			9
1	»	»	2	»	»	» 14
1	»	»	5	»	»	» 34
1	»	»	12	»	»	» 69
1	» dubelt rafin.	5	»	»	»	66
1	»	»	10	»	»	» 100

Główny skład Rewalenty Arabskiéj na Królestwo Polskie, Galicyą, i Wielkie księstwo Krakowskie znajduje się u **Karola Herrmann w Krakowie** do którego się Agenci w frankowanych listach zgłaszać zechcą.

BARRY DU BARRY ET COMP.
77 Regent Street w Londynie.

Kąpiele morskie i solne w Kołobrzegu.

Sławne te kąpiele z nadzwyczajnych swych skutków, mianowicie na wszelkie skrofuliczne, zastarzałe reumatyczne i nerwowe cierpienia polecają się i w tym roku jeżdżącéj do wód publiczności. Polecenie to uważamy za tym większy nasz obowiązek, że z morskiemi kąpielami połączone i dla tego w wielu przypadkach przyrządzane kąpiele solne już od dziesiątka lat prawdziwie zadziwiającą skuteczność swoję dostatecznie udowodniły.

Co się tyczy częstego i prawie nieprzerwanego uderzania bałwanów zajmują tutejsze kąpiele morskie pomiędzy wszystkiemi kąpielami morza Baltyckiego pierwsze miejsce, i doświadczenie przekonało, że również są skuteczne, jak niejedne głośne kąpiele morza północnego, nad które jeszcze i tę ważną korzyść mają, że nawet osoby słabe na piersi albo delikatnéj konstytucyi ciała przy stósownym dozorze i opiece lekarza do wzmocnienia muszkuł, systemu nerwowego, jako też organów piersiowych używać ich mogą, jak to szczególniéj w ostatnich latach zadziwiające przypadki stwierdziły.

Kąpiele dla dam są powabnym naprzeciwko leżącym laskiem, tak nazwanym Maykuhle, i portem zupełnie zasłonione.

W bezpośredniéj bliskości brzegów morza leżące liczne, czyste i nader tanie mieszkania, jako też przyjemne cieniste spacery, już istniejące i jeszcze urządzane miejsca do zabaw, mianowicie wielki elegancko i wykwintnie urządzony salon towarzyski z wyborną restauracyą, nadto bezprzykładna taniość wszelkich potrzeb do żywności, przyczyniają się nader do uprzyjemnienia pobytu gości bawiących u wód.

Czas do kąpania rozpoczyna się od połowy Czerwca i trwa do końca Września. — Wszelkie wody mineralne, naturalne i sztuczne są w tutejszych aptekach zawsze w zapasie.

Co się tyczy najmowania mieszkań, zechcą się szanowni goście do podpisanéj »Dyrekcyi kąpieli« zgłosić.

Dyrekcya kąpieli:

Dr. Bünau, Prezes Dyrekcyi. *Zölner*, pensyonowany Półkownik. *Hachbarth*, konsul. *Götsch*, Radzca sprawiedliwości. *Beggerow*, kapitalista. *Schubert*, kupiec. *Gese*, kupiec.

OBWIESZCZENIE
Dyrekcyi Jeneralnéj Ziemstwa w Poznaniu.

W skutek abluicyi czynszów i sprzedaży parcelów, wypowiadają się z udzielonych na dobra poniżéj wymienione 4- i $3\frac{1}{2}$-procentowych listów zastawnych, następujące w obiegu publicznym znajdujące się numera, które z księgi hipotecznéj mają być wymazane:

Nr. list. zast. bież.	amort.	Dobra.	Powiat.	Kwota Tal.
		4 %.		
7	6261	Andrychowice II.	Wschowa	1000
8	6262	dito	dito	1000
9	6263	dito	dito	1000
13	5285	dito	dito	500
27	9197	dito	dito	100
28	9198	dito	dito	100
52	8893	dito	dito	25
20	6743	Bojanice	dito	1000
26	10157	dito	dito	100
11	2410	Buszewo	Szamotuły	250
12	2411	dito	dito	250
16	6994	dito	dito	100
24	3134	dito	dito	50
25	3135	dito	dito	50
28	7170	dito	dito	25
37	454	Baszkowo	Krotoszyn	1000
38	455	dito	dito	1000
39	456	dito	dito	1000
40	457	dito	dito	1000
42	459	dito	dito	1000
43	460	dito	dito	1000
44	461	dito	dito	1000
45	462	dito	dito	1000
47	464	dito	dito	1000
49	466	dito	dito	1000
50	467	dito	dito	1000
54	471	dito	dito	1000
55	472	dito	dito	1000
57	474	dito	dito	1000
58	475	dito	dito	1000
59	476	dito	dito	1000
63	480	dito	dito	1000
65	482	dito	dito	1000
66	483	dito	dito	1000
67	484	dito	dito	1000
69	486	dito	dito	1000
70	487	dito	dito	1000
71	488	dito	dito	1000
72	489	dito	dito	1000
74	491	dito	dito	1000
75	492	dito	dito	1000
76	493	dito	dito	1000
77	494	dito	dito	1000
79	496	dito	dito	1000
80	497	dito	dito	1000
81	498	dito	dito	1000
82	499	dito	dito	1000
83	500	dito	dito	1000
84	501	dito	dito	1000
85	502	dito	dito	1000
86	503	dito	dito	1000
88	505	dito	dito	1000
90	507	dito	dito	1000
92	509	dito	dito	1000
94	511	dito	dito	1000
96	513	dito	dito	1000
98	515	dito	dito	1000
113	547	dito	dito	500
114	548	dito	dito	500
115	549	dito	dito	500
117	551	dito	dito	500
118	552	dito	dito	500
119	553	dito	dito	500
120	554	dito	dito	500
121	555	dito	dito	500
122	556	dito	dito	500
125	559	dito	dito	500
126	560	dito	dito	500
127	561	dito	dito	500
128	562	dito	dito	500
129	563	dito	dito	500
130	564	dito	dito	500
131	565	dito	dito	500
132	566	dito	dito	500
133	567	dito	dito	500
134	568	dito	dito	500
135	569	dito	dito	500
137	571	dito	dito	500
138	572	dito	dito	500

Nr. list zast. bież.	amort.	Dobra.	Powiat.	Kwota Tal.
139	573	Baszkowo	Krotoszyn	500
149	425	dito	dito	250
150	426	dito	dito	250
151	427	dito	dito	250
152	428	dito	dito	250
154	430	dito	dito	250
156	432	dito	dito	250
158	434	dito	dito	250
159	435	dito	dito	250
160	436	dito	dito	250
161	437	dito	dito	250
162	438	dito	dito	250
163	439	dito	dito	250
164	440	dito	dito	250
165	441	dito	dito	250
166	442	dito	dito	250
167	443	dito	dito	250
168	444	dito	dito	250
169	445	dito	dito	250
170	446	dito	dito	250
172	448	dito	dito	250
173	449	dito	dito	250
174	450	dito	dito	250
175	451	dito	dito	250
186	487	dito	dito	100
192	493	dito	dito	100
193	494	dito	dito	100
194	495	dito	dito	100
195	496	dito	dito	100
197	498	dito	dito	100
198	499	dito	dito	100
199	500	dito	dito	100
200	501	dito	dito	100
201	502	dito	dito	100
202	503	dito	dito	100
203	504	dito	dito	100
204	505	dito	dito	100
205	506	dito	dito	100
206	507	dito	dito	100
208	509	dito	dito	100
209	510	dito	dito	100
210	511	dito	dito	100
211	512	dito	dito	100
213	514	dito	dito	100
214	515	dito	dito	100
215	516	dito	dito	100
216	517	dito	dito	100
217	518	dito	dito	100
220	521	dito	dito	100
223	524	dito	dito	100
224	525	dito	dito	100
225	526	dito	dito	100
226	527	dito	dito	100
228	529	Baszkowo	dito	100
229	530	dito	dito	100
231	532	dito	dito	100
232	533	dito	dito	100
233	534	dito	dito	100
234	535	dito	dito	100
235	536	dito	dito	100
236	537	dito	dito	100
237	538	dito	dito	100
239	540	dito	dito	100
240	541	dito	dito	100
242	184	dito	dito	50
243	185	dito	dito	50
244	186	dito	dito	50
245	187	dito	dito	50
246	188	dito	dito	50
247	189	dito	dito	50
248	190	dito	dito	50
249	191	dito	dito	50
250	192	dito	dito	50
251	193	dito	dito	50
252	194	dito	dito	50
253	195	dito	dito	50
254	196	dito	dito	50
255	197	dito	dito	50
256	198	dito	dito	50
257	199	dito	dito	50
258	200	dito	dito	50
259	201	dito	dito	50
261	203	dito	dito	50
262	204	dito	dito	50
263	205	dito	dito	50
264	206	dito	dito	50
265	207	dito	dito	50
266	208	dito	dito	50
267	209	dito	dito	50
268	210	dito	dito	50
2	3041	Bożejewice	Szubin	1000

Nr. list zast. bież.	amort.	Dobra.	Powiat.	Kwota Tal.
16	4498	Bożejewice	Szubin	25
17	4499	dito	dito	25
6	5546	Chrzanowo	Pleszew	500
14	9721	dito	dito	100
16	9723	dito	dito	100
2	1559	Chełmno	Szamotuły	1000
3	1560	dito	dito	1000
5	1562	dito	dito	1000
6	1563	dito	dito	1000
9	1310	dito	dito	500
12	1313	dito	dito	500
13	1314	dito	dito	500
15	862	dito	dito	250
16	863	dito	dito	250
17	864	dito	dito	250
28	1002	dito	dito	50
29	1003	dito	dito	50
30	1004	dito	dito	50
32	1006	dito	dito	50
39	2163	dito	dito	25
40	2164	dito	dito	25
41	2165	dito	dito	25
42	2166	dito	dito	25
43	2167	dito	dito	25
45	2169	dito	dito	25
46	2170	dito	dito	25
47	2171	dito	dito	25
48	2172	dito	dito	25
49	2173	dito	dito	25
50	2174	dito	dito	25
51	2175	dito	dito	25
52	2176	dito	dito	25
53	2177	dito	dito	25
54	2178	dito	dito	25
56	2180	dito	dito	25
59	3345	dito	dito	25
60	3346	dito	dito	25
61	3347	dito	dito	25
62	3348	dito	dito	25
63	3349	dito	dito	25
64	3350	dito	dito	25
67	3353	dito	dito	25
68	3354	dito	dito	25
69	3355	dito	dito	25
70	3356	dito	dito	25
2	7319	Dobrojewo	dito	1000
16	7333	dito	dito	1000
19	7336	dito	dito	1000
31	6344	dito	dito	500
32	6345	dito	dito	500
80	11301	dito	dito	100
81	11302	dito	dito	100
90	11311	dito	dito	100
91	11312	dito	dito	100
221	10651	dito	dito	25
227	10657	dito	dito	25
228	10658	dito	dito	25
6	2089	Doruchowo	Ostrzeszów	1000
11	2094	dito	dito	1000
12	2095	dito	dito	1000
14	2097	dito	dito	1000
16	2099	dito	dito	1000
17	2100	dito	dito	1000
31	1737	dito	dito	500
33	1739	dito	dito	500
34	1740	dito	dito	500
40	1100	dito	dito	250
41	1101	dito	dito	250
79	1356	dito	dito	50
85	3169	dito	dito	25
4	2213	Dzierzążnik	dito	1000
6	2215	dito	dito	1000
8	2217	dito	dito	1000
9	2218	dito	dito	1000
15	1857	dito	dito	500
16	1858	dito	dito	500
17	1859	dito	dito	500
18	1860	dito	dito	500
19	1861	dito	dito	500
20	1862	dito	dito	500
22	1864	dito	dito	500
23	1865	dito	dito	500
24	1866	dito	dito	500
25	1137	dito	dito	250
28	1140	dito	dito	250
31	2672	dito	dito	100
32	2673	dito	dito	100
33	2674	dito	dito	100
34	2675	dito	dito	100
35	2676	dito	dito	100
36	2677	dito	dito	100

Nr. list zast. bież.	Nr. list zast. amort.	Dobra.	Powiat.	Kwota Tal.
37	2678	Dzierzążnik	Ostrzeszów	100
38	2679	dito	dito	100
39	2680	dito	dito	100
40	2681	dito	dito	100
41	2682	dito	dito	100
42	2683	dito	dito	100
43	2684	dito	dito	100
44	2685	dito	dito	100
45	2686	dito	dito	100
46	2687	dito	dito	100
47	2688	dito	dito	100
48	2689	dito	dito	100
49	1412	dito	dito	50
50	1413	dito	dito	50
56	3402	dito	dito	25
57	3403	dito	dito	25
59	3405	dito	dito	25
60	3406	dito	dito	25
61	3407	dito	dito	25
62	3408	dito	dito	25
63	3409	dito	dito	25
65	3411	dito	dito	25
66	3412	dito	dito	25
67	3413	dito	dito	25
68	3414	dito	dito	25
69	3415	dito	dito	25
70	3416	dito	dito	25
71	3417	dito	dito	25
72	3418	dito	dito	25
73	3419	dito	dito	25
74	3420	dito	dito	25
75	3421	dito	dito	25
9	4205	Długie	Wschowa	1000
10	4206	dito	dito	1000
12	4208	dito	dito	1000
13	4209	dito	dito	1000
14	4210	dito	dito	1000
47	5860	dito	dito	100
70	2675	dito	dito	50
6	5985	Goniembice	dito	500
15	10622	dito	dito	100
16	10623	dito	dito	100
27	10090	dito	dito	25
5	5115	Górki dąbskie	Szubin	1000
6	5116	dito	dito	1000
11	4243	dito	dito	500
23	7445	dito	dito	100
3	331	Gay	Szamotuły	1000
4	332	dito	dito	1000
16	372	dito	dito	250
55	6229	Gola	Krobia	1000
69	5263	dito	dito	500
78	2990	dito	dito	250
86	9156	dito	dito	100
116	8861	dito	dito	25
4	1417	Gostkowo	dito	1000
26	852	dito	dito	50
37	1816	dito	dito	25
7	1082	Gołembin	Kościan	1000
9	1084	dito	dito	1000
10	1085	dito	dito	1000
26	935	dito	dito	500
27	936	dito	dito	500
28	937	dito	dito	500
29	938	dito	dito	500
32	941	dito	dito	500
33	942	dito	dito	500
34	943	dito	dito	500
42	658	dito	dito	250
44	660	dito	dito	250
45	661	dito	dito	250
46	662	dito	dito	250
47	663	dito	dito	250
48	664	dito	dito	250
62	1230	dito	dito	100
64	1232	dito	dito	100
5	6460	Gorzewo	Wągrowiec	500
12	11558	dito	dito	100
17	5861	dito	dito	50
7	320	Grudzielec	Pleszew	1000
8	321	dito	dito	1000
9	7682	Iłowiec	Szrem	25
10	7683	dito	dito	25
104	2559	Kórnik	dito	500
112	2567	dito	dito	500
122	2577	dito	dito	500
202	1564	dito	dito	250
244	4119	dito	dito	100
245	4120	dito	dito	100
248	4123	dito	dito	100
249	4124	dito	dito	100

Nr. list zast. bież.	Nr. list zast. amort.	Dobra.	Powiat.	Kwota Tal.
251	4126	Kórnik	Szrem	100
380	1925	dito	dito	50
382	1927	dito	dito	50
450	4576	dito	dito	25
455	4581	dito	dito	25
12	3130	Kuczków	Pleszew	250
14	9697	dito	dito	100
26	4717	dito	dito	50
33	9232	dito	dito	25
35	9234	dito	dito	25
7	5550	Kotarby	dito	500
16	9732	dito	dito	100
18	9734	dito	dito	100
5	4380	Kiszkowo	Gniezno	1000
6	4381	dito	dito	1000
7	4382	dito	dito	1000
8	4383	dito	dito	1000
9	4384	dito	dito	1000
10	4385	dito	dito	1000
14	3710	dito	dito	500
15	3711	dito	dito	500
16	3712	dito	dito	500
17	3713	dito	dito	500
18	3714	dito	dito	500
20	3716	dito	dito	500
22	2234	dito	dito	250
23	2235	dito	dito	250
24	2236	dito	dito	250
25	2237	dito	dito	250
26	2238	dito	dito	250
27	2239	dito	dito	250
28	2240	dito	dito	250
31	6098	dito	dito	100
32	6099	dito	dito	100
33	6100	dito	dito	100
34	6101	dito	dito	100
35	6102	dito	dito	100
36	6103	dito	dito	100
37	6104	dito	dito	100
38	6105	dito	dito	100
42	2785	dito	dito	50
43	2786	dito	dito	50
44	2787	dito	dito	50
45	2788	dito	dito	50
46	2789	dito	dito	50
47	2790	dito	dito	50
54	6537	dito	dito	25
55	6538	dito	dito	25
56	6539	dito	dito	25
57	6540	dito	dito	25
58	6541	dito	dito	25
59	6542	dito	dito	25
60	6543	dito	dito	25
61	6544	dito	dito	25
62	6545	dito	dito	25
63	6546	dito	dito	25
64	6547	dito	dito	25
65	6548	dito	dito	25
66	6549	dito	dito	25
67	6550	dito	dito	25
70	6553	dito	dito	25
71	6554	dito	dito	25
72	6555	dito	dito	25
73	6556	dito	dito	25
74	6557	dito	dito	25
75	6558	dito	dito	25
76	6559	dito	dito	25
5	1487	Kossowo	Krobia	1000
6	1488	dito	dito	1000
8	1490	dito	dito	1000
14	1232	dito	dito	500
29	1720	dito	dito	100
41	1991	dito	dito	25
42	1992	dito	dito	25
44	1994	dito	dito	25
6	5399	Lubonia	Wschowa	1000
21	2627	dito	dito	250
48	3645	dito	dito	50
50	3647	dito	dito	50
55	7877	dito	dito	25
57	7879	dito	dito	25
58	7880	dito	dito	25
60	7882	dito	dito	25
5	4799	Marszałki	Ostrzeszów	1000
11	3964	dito	dito	500
41	3028	dito	dito	50
53	7012	dito	dito	25
8	993	Morownica	Kościan	1000
9	994	dito	dito	1000
66	4076	dito	dito	1000
67	4077	dito	dito	1000

Nr. list zast. bież.	Nr. list zast. amort.	Dobra.	Powiat.	Kwota Tal.
69	4079	Morownica	Kościan	1000
72	4082	dito	dito	1000
75	3415	dito	dito	500
76	3416	dito	dito	500
78	3418	dito	dito	500
79	3419	dito	dito	500
80	3420	dito	dito	500
81	3421	dito	dito	500
82	3422	dito	dito	500
83	3423	dito	dito	500
84	3424	dito	dito	500
17	626	dito	dito	250
18	627	dito	dito	250
86	2097	dito	dito	250
20	1116	dito	dito	100
21	1117	dito	dito	100
24	1120	dito	dito	100
92	5656	dito	dito	100
93	5657	dito	dito	100
94	5658	dito	dito	100
95	5659	dito	dito	100
96	5660	dito	dito	100
97	5661	dito	dito	100
98	5662	dito	dito	100
28	502	dito	dito	50
29	503	dito	dito	50
31	505	dito	dito	50
33	507	dito	dito	50
34	508	dito	dito	50
43	752	dito	dito	25
45	754	dito	dito	25
46	755	dito	dito	25
47	756	dito	dito	25
48	757	dito	dito	25
49	758	dito	dito	25
50	759	dito	dito	25
51	760	dito	dito	25
52	761	dito	dito	25
53	762	dito	dito	25
54	763	dito	dito	25
35	2410	Małpino	Szrem	500
43	3786	dito	dito	100
50	4319	dito	dito	25
41	5959	Niepruszewo	Buk	1000
43	4998	dito	dito	500
1	2863	Otusz	dito	1000
2	2864	dito	dito	1000
3	2865	dito	dito	1000
4	2866	dito	dito	1000
5	2867	dito	dito	1000
41	5958	dito	dito	1000
8	2384	dito	dito	500
42	4994	dito	dito	500
43	4995	dito	dito	500
11	1431	dito	dito	250
12	1432	dito	dito	250
13	1433	dito	dito	250
16	3680	dito	dito	100
17	3681	dito	dito	100
18	3682	dito	dito	100
19	3683	dito	dito	100
20	3684	dito	dito	100
21	3685	dito	dito	100
22	3686	dito	dito	100
23	3687	dito	dito	100
25	3689	dito	dito	100
26	3690	dito	dito	100
32	1787	dito	dito	50
33	1788	dito	dito	50
35	1790	dito	dito	50
36	1791	dito	dito	50
6	5387	Oporowo	Wschowa	1000
10	5391	dito	dito	1000
11	5392	dito	dito	1000
27	2621	dito	dito	250
66	3629	dito	dito	50
27	2672	Pamiątkowo	Poznań	500
30	2675	dito	dito	500
35	2680	dito	dito	500
38	1584	dito	dito	250
40	1586	dito	dito	250
54	4301	dito	dito	100
55	4302	dito	dito	100
56	4303	dito	dito	100
57	4304	dito	dito	100
84	1997	dito	dito	50
91	4662	dito	dito	25
3	5483	Potrzonowo	Oborniki	1000
4	5484	dito	dito	1000
25	8034	dito	dito	100
40	3738	dito	dito	50

Nr. list zast. bież.	amort.	Dobra.	Powiat.	Kwota Tal.
44	7984	Potrzonowo	Oborniki	25
11	5338	Redkowo	Szubin	500
23	9326	dito	dito	100
40	4497	dito	dito	50
41	4498	dito	dito	50
49	8968	dito	dito	25
50	8969	dito	dito	25
51	8970	dito	dito	25
52	8971	dito	dito	25
13	3884	Szymankowo	Oborniki	500
56	2935	dito	dito	50
68	6900	dito	dito	25
5	2272	Sulencin	Środa	1000
7	2274	dito	dito	1000
8	2275	dito	dito	1000
60	1441	dito	dito	50
76	3493	dito	dito	25
6	6547	Świączyn	Szrem	500
7	6548	dito	dito	500
17	11012	dito	dito	25
3	1466	Tarnowo	Poznań	1000
4	1467	dito	dito	1000
24	2056	dito	dito	1000
25	1694	dito	dito	500
26	1695	dito	dito	500
27	1696	dito	dito	500
28	1697	dito	dito	500
29	1698	dito	dito	500
9	821	dito	dito	250
30	1087	dito	dito	250
11	1704	dito	dito	100
32	2420	dito	dito	100
34	2422	dito	dito	100
35	2423	dito	dito	100
14	906	dito	dito	50
36	1346	dito	dito	50
37	1347	dito	dito	50
20	1941	dito	dito	25
21	1942	dito	dito	25
22	1943	dito	dito	25
23	1944	dito	dito	25
38	3080	dito	dito	25
39	3081	dito	dito	25
40	3082	dito	dito	25
41	3083	dito	dito	25
42	3084	dito	dito	25
1	4028	Ziemlin	Krobia	1000
4	4031	dito	dito	1000
5	4032	dito	dito	1000
9	3367	dito	dito	500
10	3368	dito	dito	500
17	2073	dito	dito	250
19	5564	dito	dito	100
21	5566	dito	dito	100
25	5570	dito	dito	100
26	5571	dito	dito	100
29	2545	dito	dito	50
32	2548	dito	dito	50
33	2549	dito	dito	50
34	5911	dito	dito	25
35	5912	dito	dito	25
36	5913	dito	dito	25
37	5914	dito	dito	25
38	5915	dito	dito	25
39	5916	dito	dito	25
40	5917	dito	dito	25
41	5918	dito	dito	25
42	5919	dito	dito	25
43	5920	dito	dito	25
44	5921	dito	dito	25
46	5923	dito	dito	25
47	5924	dito	dito	25
9	5152	Zydowo	Gniezno	1000
11	5154	dito	dito	1000
19	4255	dito	dito	500
46	7474	dito	dito	100
47	7475	dito	dito	100
49	7477	dito	dito	100
59	3403	dito	dito	50
65	7482	dito	dito	25
66	7483	dito	dito	25
67	7484	dito	dito	25
15	1272	Zalesie	Krobia	1000
17	1274	dito	dito	1000
47	1447	dito	dito	100
48	1448	dito	dito	100
76	1380	dito	dito	25

$3\frac{1}{2}$ %.

Nr. list zast. bież.	amort.	Dobra.	Powiat.	Kwota Tal.
3	2157	Białokosz	Międzychód	1000
33	1786	dito	dito	200

Nr. list zast. bież.	amort.	Dobra.	Powiat.	Kwota Tal.
4	1510	Brześnica	Szrem	1000
25	1106	dito	dito	200
37	1228	dito	dito	100
50	1634	dito	dito	40
97	3611	Brudzewo	Września	20
2	4226	Bieganin	Pleszew	1000
12	4165	dito	dito	500
13	4166	dito	dito	500
38	3492	dito	dito	20
1	1331	Ciechel	dito	1000
7	1175	dito	dito	500
16	1035	dito	dito	100
17	1036	dito	dito	100
18	1037	dito	dito	100
25	1458	dito	dito	40
26	1459	dito	dito	40
27	1460	dito	dito	40
37	917	Chwalibogowo	Września	200
38	918	dito	dito	200
28	73	Czerwona wieś	Kościan	500
29	74	dito	dito	500
30	75	dito	dito	500
31	76	dito	dito	500
32	77	dito	dito	500
68	137	dito	dito	100
114	174	dito	dito	20
1	1539	Dzierzanowo	Krotoszyn	1000
2	1540	dito	dito	1000
23	1271	dito	dito	100
1	1855	Dalabuszki	Kościan	1000
8	1608	dito	dito	500
12	1437	dito	dito	200
13	1438	dito	dito	200
1	2959	Drzewce stare	Wschowa	1000
10	2811	dito	dito	500
11	2812	dito	dito	500
33	3229	dito	dito	40
34	3230	dito	dito	40
35	3231	dito	dito	40
37	2483	dito	dito	20
39	2485	dito	dito	20
4	2508	Gembice	Czarnków	1000
5	2509	dito	dito	1000
7	2511	dito	dito	1000
9	2513	dito	dito	1000
10	2514	dito	dito	1000
34	2175	dito	dito	200
64	2682	dito	dito	40
78	1963	dito	dito	20
13	5841	Gąsawy	Szamotuły	500
13	5782	Kiączyn	dito	500
46	5158	dito	dito	40
12	2147	Kiekrz	Poznań	500
55	1809	dito	dito	20
6	3822	Karsy	Pleszew	1000
7	3823	dito	dito	1000
23	3737	dito	dito	500
97	3233	dito	dito	20
6	1624	Koronowo	Wschowa	500
13	1457	dito	dito	200
16	1622	dito	dito	100
29	1273	dito	dito	20
34	1278	dito	dito	20
2	4515	Myszki	Gniezno	1000
5	4518	dito	dito	1000
30	4697	dito	dito	100
31	4698	dito	dito	100
35	4419	dito	dito	40
37	4421	dito	dito	40
8	236	Nowe ogrody	Wschowa	1000
9	237	dito	dito	1000
10	238	dito	dito	1000
15	195	dito	dito	500
31	230	dito	dito	200
32	231	dito	dito	200
50	742	dito	dito	40
66	263	dito	dito	20
35	1903	Piechanin	Kościan	200
36	1904	dito	dito	200
63	1719	dito	dito	20
62	5346	Rakoniewice	Babimost	200
80	5441	dito	dito	100
32	4465	Sarbia	Szamotuły	20
1	901	Sowina kościelna	Pleszew	1000
10	753	dito	dito	500
28	1208	dito	dito	40
30	1210	dito	dito	40
38	2842	Ujazd i Łęka mała	Kościan	500
40	2844	dito	dito	500
41	2845	dito	dito	500
65	2776	dito	dito	200

Nr. list zast. bież.	amort.	Dobra.	Powiat.	Kwota Tal.
66	2777	Ujazd i Łęka mała	Kościan	200
67	2778	dito	dito	200
68	2779	dito	dito	200
69	2780	dito	dito	200
71	2782	dito	dito	200
72	2783	dito	dito	200
73	2784	dito	dito	200
74	2785	dito	dito	200
75	2786	dito	dito	200
76	2787	dito	dito	200
92	3181	dito	dito	100
93	3182	dito	dito	100
94	3183	dito	dito	100
95	3184	dito	dito	100
96	3185	dito	dito	100
97	3186	dito	dito	100
98	3187	dito	dito	100
99	3188	dito	dito	100
100	3189	dito	dito	100
101	3190	dito	dito	100
102	3191	dito	dito	100
103	3192	dito	dito	100
120	3261	dito	dito	40
121	3262	dito	dito	40
122	3263	dito	dito	40
123	3264	dito	dito	40
124	3265	dito	dito	40
125	3266	dito	dito	40
127	3268	dito	dito	40
128	3269	dito	dito	40
129	3270	dito	dito	40
130	3271	dito	dito	40
143	2515	dito	dito	20
144	2516	dito	dito	20
145	2517	dito	dito	20
146	2518	dito	dito	20
147	2519	dito	dito	20
148	2520	dito	dito	20
149	2521	dito	dito	20
4	715	Wyganowo	Krotoszyn	1000
5	716	dito	dito	1000
6	717	dito	dito	1000
22	556	dito	dito	200
23	603	dito	dito	100
24	604	dito	dito	100
25	605	dito	dito	100
2	5867	Zalesie małe	Krotoszyn	1000
12	5771	dito	dito	500
34	5608	dito	dito	100
50	5156	dito	dito	40
53	4316	dito	dito	20
27	135	Ziemnice	Kościan	200
28	136	dito	dito	200
29	137	dito	dito	200
30	138	dito	dito	200
31	139	dito	dito	200
32	140	dito	dito	200
33	141	dito	dito	200
49	650	dito	dito	40
3	1315	Zakrzewo	Pleszew	1000
4	1316	dito	dito	1000
21	1159	dito	dito	500
49	1017	dito	dito	100
72	1442	dito	dito	40
85	780	dito	dito	20

Wzywamy przeto dzierzycieli rzeczonych listów zastawnych, ażeby takowe z należącemi do nich kuponami, w stanie do kursu usposobionym, niebawnie, a najdaléj w nadchodzącym na Sty Jan roku b. terminie wypłaty prowizyi ziemskiéj pod uniknieniem wydać się mającego na ich koszt wywołania publicznego, do kassy naszéj złożyli i natomiast inne listy zastawne równéj wartości z kuponami odebrali.

Rzeczone listy zastawne wolno zamiejscowym ich posiadaczom w niefrankowanych listach nadesłać, poczém przesłanie innych listów zastawnych franko przez nas nastąpi.

Poznań, dnia 1. Czerwca 1853

Stan Termometru i Barometru, oraz kierunek wiatru w Poznaniu.

Dzień.	Stan termometru najniższy	Stan termometru najwyż.	Stan barometru.	Wiatr
23. Maja.	+ 5,0°	+ 14,0°	28″ 0, 0‴	Półn. wsch.
24. „	+ 4,8°	+ 15 0°	28″ 0, 5‴	Półn. wsch.
25 „	+ 6,3°	+ 16,7°	27″ 11, 2‴	Półn. wsch.
26. „	+ 9,2°	+ 20,3°	27″ 9, 0‴	Wschodni.
27. „	+ 10,0°	+ 17,4°	27″ 8, 8‴	Południ. w.
28. „	+ 10,7°	+ 21,5°	27″ 8, 6‴	Południ. z.
29. „	+ 12,2°	+ 19,3°	27″ 8, 5‴	Południ. z.